

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt
Fél évre 3 „
Negy. évre 1 frt 50 kr.
Egy szám ára 5 kr.

Hirdetések és nyilt-
téri közlemények
juttatásos közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai lap.

Szerkesztőség:

Gromon ut 8 sz. a.

Kiadóhivatal:

József főherceg
utca 11 szám.

Közlemények a szer-
kesztőségbe, előfize-
tési és hirdetési díjak,
úgy a lap szétküld-
ésére vonatkozó pana-
szok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap, és csütörtök
reggel.

Főszerkesztő:

Feymann Gyula

Felelős szerkesztő:

Dr. Hódy Antal

ÜGYVEDEK.

Hirdetések

Vig Simon nyomdájában is felvételnek.
Gromon utca 8. szám.

Az osztrák sajtótörvény Magyarországon.

(. . . d.) Köztudomású dolog, hogy a volt határőrvidéken — a mely már semmikép sem illett az alkotmányos Magyarország közigazgatásának keretébe, a miért is minden ósdi sallangjával együtt az anyaországba bekebelezetett, — még mai napig is érvényben van a modern szabadelvűség és humanitásnak mintegy gunyjával, a hirhedt Bach-korszak egy institutiója: a gondolatszabadság békója; az osztrák sajtótörvény.

Köztudomású az is, hogy e sallangokat, mint pl. a házközösséget, a modern haladás szelleme lassanként egymásután tépi le az évszázadokon át fennállott intézményről, de mind e mai napig szegyenül ott hagyta a sötét, inkuizitórius korszak e korszakulöttjét, hazánk végvidékének judikaturájában — szép, magasztos, szabadelvű és humanus magyar sajtótörvényünk daczára, a melyet nagyjaink alkottak a gondolatszabadság inaugurálására. —

A kontinens kulturáncpei a sajtószabadságban látják egyik legnagyobb vívmányát az emberi szellemnek a művelődés és haladás terén. —

A szabad sajtó, Európának az a hatodik nagyhatalma az az ideál, me-

lyet minden művelt nép elérni óhajt, és melynek elérése még ma is főczélja mindama népeknek, a melyek Europa művelt népei sorába lépni akarnak, mert sajtószabadság nélkül nincs ott számukra hely; sajtószabadság nélkül valamely állam kulturája nem nevezhető teljesnek; sajtószabadság nélkül a népek haladása a műveltség és haladás terén teljes lehetetlenség.

A kontinens művelt államai a sajtószabadság áldásos jótéteményeinek örvendezhetnek.

Ausztria, a mely oly sokáig sinylett a régi Bach-féle sajtótörvény alatt, nemrég nagy lépést tett előre: Ő Felsege szentesítette az új osztrák sajtótörvényt, melynek, 1. §-a következőkép hangzik: „A kauczió letételére való kötelezettség valamely időszak nyomtatvány kiadására megszüntetettik.” —

Magyarország már régen rázza le a szellem béklyóit teljes sajtószabadságot élvez! —

Sajtószabadság nem egyéb mint a szellem, a gondolatok szabadsága — és ez a népek szabadságát jelenti, mert e nélkül nincs igaz haladás a népek művelődési és gazdasági életében.

A sajtó a népek szellemi életében az éltető elem, a közélet hű tükörképe minden ohajával és követeléseivel, sőt mi több: maga a közvélemény. És

úinthyogy ez viszont csak kvintesszenziája valamely nép itéletének, a sajtó tulajdonképen barometere a köz-, politikai, kulturális, gazdasági és nemzeti életnek.

Ha valamely nép ohajainak és követeléseinek eme publicisztikai fokmérőjét elnyomják ez elnyomás egyenlő lesz valamely állam kulturájának és haladásának elnyomásával.

Ezért iparkodnak a kulturálla-mok a cenzura korlátozó intézkedései alól magukat emanczipálni, mivelhogy csak a cenzura mindenféle korlátozásaitól ment sajtó képes feladatát teljesíteni, mely abban áll, hogy hű tükörképe legyen a közéletnek, minden ohajával és követeléseivel, — hogy mindazt, a mi a népek kulturájával és haladásával, szabadságával és jogaival ellenkezik, legyőzze, és hogy minden közintézmény és intézkedés bírálója legyen. Magyarország Délvidéke, a volt határőrvidék még mindig a régi Bach-féle sajtótörvény gyámkodó befolyása alatt áll, a mely a gondolatok szabad szárnyalását megakadályozza és a gondolatszabadságot lenyugózi: valóságos Prokrustes ágya a sajtónak.

Ideje volna már, hogy törvényhozó testületünk evvel a fontos kérdéssel foglalkozzék és a középkori szellemi sötétségből a felvilágosodás derült jelenébe hagyományképen átvett

TÁRCZA.

Felsült.

— Vig történet három jelenetben.
Irtá: Késa Rezső.

I.

— Van szerencsém magamat bemutatni: én vagyok a fiannak az apja, Erdősi János.

— Örvendek, kedves Erdősi ur, hogy megismerhettem. Nagyon örvendek.

— Nagysád igen kegyes. Csókolom kezét.

— Minek köszönöm ezt a nagy szerencsét.

— Annak a nagy szerencsének, a melyben fiamat mindennap részesíti, hogy láthatja és beszélhet kegyeddel.

— Véghetetlenül szeretem őt.

— Persze, mert még nem ismeri közelebbről.

— Hogyan?

— Igen, ugy van.

— S ön mondja ezt.

— Igen is, nagysád, én mondom ezt a tulajdon fiamról.

— Mi okból?

— Nagy okaim vannak rá.

— Szabad tudnom néhányát?

— Akár ezret is említhetek.

— Erdősi ur valóban elrémit.

— S nem ok nélkül. Oh, én minden állításomat megszoktam támogatni bizonyítékkal.

Igen fontos bizonyítékokkal.

— Szóljon, kedves Erdősi ur. Szavaival a kinyádra vonja hívő lelkeket.

— Előre sejtettem, hogy hisz a lurkónak de hogy enyire higyen neki, erről még álmodni se mertem. Most örülök csak igazán, hogy eljöttem kegyedhez . . . Midőn fiam értesemre adta, hogy el akarja nagysádat venni, a legelső gondolatom az volt, hogy fölkeresem kegyedet és kinyitom a szemét: hadd lássa meg Gyulát a maga természetes valóságában.

— Ah!

— Ugy-e bár, nagysád eddigelé mindig azt gondolta, hogy fiam a jó, rendszerető, komoly fiuk mintaképe?

— Az is.

— Lehette. Fajdalom, csak lehetne. Ő nem jó, sőt ellenkezőleg igen gonosz, nem eléggé komoly, nem takarékos. Elkölténé a Dárius kincsét is, ha reá biznák. Korhelykedéseiről meg városszerte ismerős. Soha egy éjszakát otthon nem tölt.

— Én mégis szeretem őt. Határtalanul szeretem.

— S képes volna hozzá menni?

— Édes örömet.

— Hát nem gondol egy csöppet sem a jövőjére.

— Majd megjavul Gyula.

— Arra nem képes.

— Meg fogja látni, örömmel fogja tapasztalni, kedves jó Erdősi ur.

— Nem fogom! Lehetetlen! Korhely

penzköltő marad ő mindvégig. Előre tudom Meg vagyok róla győződve.

— Még akkor is hozzá megyek.

— Nyomorúságba fogja sodorni. Soha többé jóvá nem tehető szerencsétlenségbe fogja dönteni.

— Szeretem! Szeretem!

— Hát csakugyan nem akarja, hogy megmentsen a bizonyos veszedelemtől?

— Vele együtt menten meg!

— Mégis hozzá megy!

— Minden áron.

— Igen olcsó áron kaphatja, mert én nem adok neki egy vörös krajczárt sem. Keressen, ha annyira óhajt megnősülni! Majd meglátom, mire nősül. Kegyedet nem hagyom boldogtalanná tenni Nem! ezt a vétket nem merném a lelkekre venni. Ilyen gyönyörűség angyalt örökre szerencsétlenné tétetni. Nem, nem! . . . Ha idősebb, komoly, megállapított férfihoz kívánna menni, nem ilyen Gyula-féle gyerekhez, szives készséggel mozdítanám elő férjhezmenetelét . . . Az idősebb, férfiak is tudnak még szeretni. Talán még jobban, mint a mostani korán kiélt fiatalság. . . . Én is képes volnék még egy fiatal nőt boldoggá tenni. Nagyon tudnám. Olyan frissen érzem még szívemet, oly melegen dobog. Gazdag is vagyok. Három házam van . . . Mit gondol nagysád?

II.

— Mi bajod van, Gyula? Dulsz-fulsz, káromkodol, csapdosod az ajtókat, mit jelent sen mindez? Olyan ijesztő arcot vágysz, mint-

igáját a szellemnek: a cenzurát, az osztrák sajtótörvényt eltörölje. A magyar törvényhozó testület által alkotott és a király által szentesített törvények ereje kiterjed Magyarországon minden magyar honpolgárra, s ezért egyenjogú minden magyar honpolgár a törvény előtt; de kihat egész Magyarországra is, s ezért nem lehet, hogy Magyarország más-más vidékén más-más törvények legyenek érvényben: a mi érvényes Alsó-Kubinban, az érvényes Pancsován is a mi ott kötelez, az itt is kötelező erővel bír — egyforma mértékkel kell ott is, itt is mérni.

Pancsova nem fekszik Ausztriában, nem is volt soha kiegészítő része ennek, tehát osztrák sajtótörvény nem lehet ott érvényben.

Pancsova Magyarországon, Torontál megyében fekszik, annak is képezte mindig kiegészítő részét; az a sajtótörvény, mely érvényben van Nagy-Beckereken, érvényben kell, hogy legyen Pancsován is: vagyis a magyar sajtótörvény.

Minden magyar honpolgár követelheti, hogy Magyarországon magyar törvény szerint ítélkezzenek felette.

Nem kell osztrák sajtótörvény! Sajtószabadságot követelünk!

Keresk. esti szaktanfolyam fejnőttek számára.

Már a múlt számban is megemlítettük hogy a helybeli állami felső keresk. iskola tanári karának sikerült megnyernie a vallás és közoktatásügyi miniszter engedélyét e tanfolyam megnyitására, a melynek különösen a kereskedő segédszemélyzet vehetné hasznát, ha saját jól felfogott érdekeinek megvalósítását nem gátolná az az elszomorító közöny, mely, különben valóságos pancsovai speciálitás.

Annak idején, mikor a megnyitásra vonatkozó engedély megszerzéséről volt szó, 26 volt a jelentkezők száma. Most

mikor a tanfolyam megnyitása megtörténhetnék, e hét folyamán mindössze négyen iratkoztak be és a mi legjellemzőbb, a négy beiratkozott között egy sem tartozik a kereskedő segédszemélyzet létszámába.

Másutt maguk a segédszemélyzet főnökei a kereskedők buzdítják alkalmazottaikat mert nekik is csak előnyükre válik, ha azoknak értelmi főka emelkedik. Itt persze arról — sajnos — szó sem lehet.

Mindazonáltal nem adjuk fel a reményt és hisszük, hogy a tanfolyam megalakul. Megjegyezzük, hogy a tanfolyam nyilvános jellegű lesz és miniszteri biztos jelenlétében megtartandó írásbeli és szóbeli szakvizsgálattal ér véget.

A vizsga sikere esetén a hallgatók „Szakvizsgálati bizonyítványt” nyernek.

A tanfolyam tárgyai: Könyvtel heti 3 órán keresk. ismeret és levelezés heti 2 órán, keresk. számtan heti 3 órán vegyes és áruismeret heti 3 órán és német heti egy órán.

A heti órák száma tehát 12. Azt hisszük, hogy már magában véve a tárgy és órabeosztásban nyilvánuló program eléggé bizonyítja e tanfolyam hasznos és életre való voltát.

Megjegyezzük, hogy a megnyitás csak abban az esetben fog megtörténni, ha legalább 25-en iratkoznak be, a mennyiben a miniszterium ennek felállítását így is csak kísérletként engedélyezte a folyó évre. Ha e kísérlet nem sikerül, akkor Pancsova e me hasznos intézménytől, melynek minden tekintetben igen szép rendeltetése volna, kiszámíthatatlan időkre meglesz fosztva.

Valóban sajnós, hogy a közönyt megtörni nem lehet, holott itten áldozatokról egyáltalában szó sincsen, mert az a havi 5 fittandij, melybe a tanfolyamon való részvétel kerül, csak nem mondható

áldozatoknak és nem állítható oda a tanfolyam által nyújtott előnyök ellen — és egyenértékűként.

H I R E K.

— **Országos ünnepély** — Aradon. Arad városának tegnapi közgyűlésén tárgyalattott Barabás Béla azon indítványa is, hogy az 1849 évi október 6-iki nagy események ötvenedik évfordulója alkalmából Aradon országos ünnepségek rendeztessenek. A törvényhatósági bizottság egy 12 tagú bizottságot küldött ki, melynek feladata javaslatot terjeszteni a közgyűlés elé, vajjon ezen ünnepségek helyi vagy országos jelleggel bírjanak-e.

— **Fáklyásmenet Rónay Jenő főispán tiszteletére.** Emlegettük, hogy Nagybecskereken mozgalom indult meg, melynek az a célja, hogy a közönség Rónay Jenő főispán mellett tüntessen, kit egy budapesti lapban most már harmadizban meghurcoltak. Az eszme a legszélesebb körökben talált tetszésre s eddig már 300-nál többen jelentkeztek, kik az e hó 15-én (vasárnap) este rendezendő fáklyásmeneten részt venni kívánnak.

— **Új lecsapoló társulat.** Torontál vármegye déli részén, Alibunár, Végszentmihály és Sándorfalva községek környékén nagyon sok a moesaras hely, melyeknek lecsapolására társulatot kíván létrehozni Kajtár Jenő alibunári főbíró. Az erre vonatkozó tervek a főszolgabírónál vannak január 24-ig közszemlére kitéve, míg maga az alakuló közgyűlést január hó 27-én tartják meg Alibunáron. Előzőleg azonban a vármegye közel 2000 érdekelt közönségbeli birtokost (mindhárom községből) hallgat meg.

— **Ex lex állapot Pancsován.** Nem a nagy politikával akarunk foglalkozni, csak a helyi „vicinális politika” a város politikája érdekel bennünket. Megtaláljuk mi itt is kicsibe az „ex lex” állapotot. Itt van a mi törvényhatóságunk, van annak annyi „ex lex” ügye hogy akár mindig arról beszéljünk. Hogy csak egyet említsünk, rá mutatunk arra az abszurd helyzetre, hogy most Pancsován egy sereg tisztviselő minden megbízás és választás nélkül tolja előre a város nagyon is elakadt szekerét. Ugyanis a közgyám, az iktató, két számtiszt és még egy pár hivatalnok csak az 1898 év folyamára ideiglenesen lettek megválasztva. Ez az idő most már eltelt s ezek a tisztviselők minden újabb intézkedés vagy közgyűlési határozat hiányában felhatalmazás nélkül dolgoznak és huzzák fizetésüket. Bizony nem ártana ha a tisztviselők, de meg a város érde-

ha valami rettenetes dolgot akarnál elkövetni.

— Fogok is.
— Talán megint összezördültél valakivel és párbajod lesz?
— Más bajom lesz.
— Ugyan no...
— Apám, megölök valakit.
— Egészen megrémítesz, édes fiam.
— Megölöm, megölöm!...
— Kit?
— A ki elrabolta tőlem Irmámát.
— Lehetetlen! Hisz annyira szeretett téged.
— Most meg annyira megvet, gyűlöl.
— Mondta? szemedbe mondta? Mikor mondta?
— Nem mondta, nem is mond már nekem semmit se.
— Nem? S miért?
— Mert soha sincsen otthon többé — az én számomra. Leveleimet is elbontatlanul küldi vissza. Nem óhajt többé tudni felőlem, nem kíván többé látni engem. Nem szeret már... Az én unádott, anyagi Irmám nem szeret már engem.
— Fiam, légy férfi.
— Igen, apám az leszek s megölöm azt, a ki elrabolta tőlem kedvesemet.
— Ne légy okatlan. Fontold meg jól, mit akarsz elkövetni?... Nem vagy már gyerek benőtt a tejed lágya... Elcsuknak örökre.
— Nem bánom. Magamat is megölöm. Mit ér nekem az élet — Irmám nélkül?

— De hiszen van még több leány is.
— De nincs több ilyen anyagi Irma.
— Minden Irmát el lehet felejteni előbbtöbb.
— Elfelejteni, mikor naponként látom.
— Hát kerüld el!
— Mig az ő közelében vagyok, annak a bájos anyagnak a boldogító közelében, addig nem vagyok képes rá.
— Hát — tudod mit?
— Nem tudok most semmit.
— Kelj útra!
— Pár nap múlva már megint itthon teremnék.
— De hosszabb utra... Tudod mit? kelj át a tengeren, menj Amerikába!
— Amerikába?
— No igen. Ott semmit sem fogsz hallani hűtlen kedvesedről, s így a legkönnyebb szerrel elfelejtheted.
— Ha én átvándorolnék az újvilágba, vissza se jönnék többé erre a hűtlen földre, Megtelepedném ott.
— Dícsérem az eszedet. Az bizony nem rossz gondolat.
— Át is kelek a tengeren,
— Mikor?
— Mentül előbb.
— De mégis mikor?
— Akár meg ma.
— Igazán? Lehetséges volna? Nem, az lehetetlen. Ugy-e fiam, csak tréfálsz?
— Majd megmutatnám, ha...
— No micsoda „ha” az?

— Ha kiadnád a részemet.
— Örömet, édes jó fiam, kiadom. Mikor adjam ki? Most mindjárt? Szívesen kiadom, egyetlen jó fiam. Csak akard, kiadom. Örömet kiadom. Nem kívánom én szenvedéseidet növelni. Ha menni akarsz minden áron, hát isten neki! én nem tartóztatlak. Kiadom én.
— Köszönöm, jó apám. Megyek is még ma. Oh, én ezt a gazságot itt nem tudnám végignézni nyugodtan; fegyvert ragadnék s jaj volna annak a kit kiszemelnék. Rögtön hállálfa volna.

— Akkor csakugyan igen tanácsos, ha még ma utra kelsz. Mindjárt csomagoltatok is. S most jer a szobámba, s ki fogjuk számitani a részedet. Többet adok, ne félj. Tudom, hogy Amerikában fölöttebb drága az élet. Nem szeretném hogy ha valaminek a hiányát látnád.
— Köszönöm, kedves apám szíves gondolkodását, igen köszönöm.

III.

— Mi jót hozott?
— Táviratot.
— Honnan?
— Bécsből.
— Hadd tegyem csak föl a pápaszememet... Igy ni... Mi is van itt írva?
— Erdősi Gyula és Tüköri Irma éppen most keltek egybe. Válasz fizetve.
— Enyje a semmirevalók! Hogy rászédtek! Még én adtam a pénzt — nászutasúkra.

kében is véglegesíteniék már egyszer a hivatalokat. De hát mit várhatna az egyszerű kishivatalnok, mikor még a főispán is ideiglenes nálunk.

— **Felolvasás.** A továbbképző tanfolyamon folyó hó 17-én kedden, Hortobágyi Zs. tanár tart előadást ily címmel: „A világ és az emberiség állapot a tiz milliárd év múlva”; f. hó 21-én, szombaton, pedig: „A világ utolsó napjairól”.

— **Visszaélések Herkulesfürdőben.** A magyar kincstár tulajdonát képező, Herkulesfürdőn a kiküldött átvételi bizottság nagy visszaéléseket konstatált. — A fürdőt f. i. a „Temesi takarékpénztár” bírta a kincstártól bérben, és most hogy a bérlet lejárt a földmívelésügyi miniszter egy kiküldöttje az átvétel alkalmával tapasztalta hogy a bérlet takarékpénztár a szerződés szerinti beruházásokat nem teljesítette, hanem éveken át csakis az elkerülhetetlen javításokat eszközölte. — Herkulesfürdő igazgatója, Vest Lajos a temesi takarékpénztári illetéges agrárbank igazgatója volt, és hogy a kötelező beruházásokat nem teljesítette a kincstárnak körülbelül kétszáz-ezer forint kára van. — A fürdő, mely gyógyfürdő fekvésénél fogva predestinálva van arra, hogy világhírű legyen az utóbbi időben teljesen el volt hanyagolva és természetes hogy a fürdő vendégek száma is nagyon megcsappant, ami a bérlet hanyagságának köszönhető.

— **Selyemhernyó tenyésztőknek.** Mindazon városi lakosok, kik az idén is kívának selyemhernyó tenyésztéssel foglalkozni, ebbeli szándékukat f. évi márczius 15-ig jelenthetik be a városi kapitányságnál.

— **Az iskolai túlterhelés ellen.** Üdvös intézkedést tett a vallás és közoktatásügyi miniszter. Ugyanis rendeletet bocsátott ki, a melyben meghagyja, hogy a középtanodák tanári kara akként oszssa be hétköznapi folyamán a tanulóknak kidolgozásra adott feladatokat, hogy vasárnapokon ne legyenek kénytelenek otthon iskolai feladatokat dolgozni, hogy ez a nap teljesen szabad napja legyen az ifjúságnak.

— **Valami rothad Dániában.** Ugy lát-szik igazunk van, legalább erre enged következtetni az a körülmény, hogy Büchler Bódog volt kir. főmérnök özvegyének a város által megszavazott 500 frt jutalom díj kiadását a belügyminiszter nem hagyta jóvá. Az elutasító leirat a következő indoklással van támogatva: „Tekintettel a város szomorú anyagi helyzetére” Ha jól emlékszünk a „Végvidék” ugyanczen szavakkal ítélte el annak idején a város önkéntes gallérságát. Megjegyezzük, hogy ezt az 500 frt már egyszer felajánlotta a törvényhatóság a boldogult főmérnöknek, akkor szinten nem hagyta jóvá a miniszter, azzal, hogy a város érdekében készített Temes szabályozási terveket a főmérnök az ő utasítására hivatalos minőségben alkotta, s így azért külön dotáció nem jár. — Csak arra vagyunk kíváncsiak, vajjon sikerül-e majd egyik másik takarékosági reformoktól terhes városatyának ezen 500 frtot a városal kiadni.

— **Pánics esperes öröke.** A görög keletiek prótavalasztása ma ment végbe, Nagy-Becskeken még pedig eredménytelenül. Megjegyzendő ugyanis, hogy a megválasztáshoz szükséges a 2/3 többség, ezt pedig egyik pályázó sem nyerte el. Stakics Zsárkó kapott 94, Straics György 48, Nikiforovics Szima 7 és Staics 6 szavazatot. Az eredményt most felterjesztik a püspöki konzisztorium elé, a hol bizonyára megtalálják a három legtöbb szavazattal bíró közül azt a férfit, ki magaskörű műveltségénél és intelligenciájánál fogva érdemes arra, hogy plébános legyen a tekintélyes nagybecskerei g. k. egyháznak. Beavatott körökben beszéltek, hogy ambar a legtöbb szavazatot Stakics kapta, mégis dr. Straics lesz a prótánk.

— **Szabad a táncz.** A katonatiszteknek — mint nemrég említettük — rendeletileg megtiltották, hogy az ideai farsangon táncoljanak. Ennek a tilalomnak a királynéért való gyász volt az oka. Nagy volt a miatt a szomorúság úgy a katonatisztek, mint a bálozó leányok között. Most azután, hogy beköszöntött a farsang, nagyon enyhítették ennek a rendeletnek a szigorúságát. A tilalmat ugyan

is visszavonták s most az a rendelet, hogy a katonatisztek zártkörű mulatságon megjelenhetnek és táncolhatnak, nyilvános mulatságon sincs megtiltva a megjelenés és táncolás, de ezt lehetőleg ne tegyék a katonák.

— **Botrányos és közveszélyes állapot.** A nagy és kis piacot összekötő szűk Gizella utcában napról napra botrányos jeleneteket rögtönöznek a kocsisok. A két teret összekötő utcában ugyanis olyan élénk a kocsi forgalom hogy az egymással szemközt jövő és az alig 4 méter széles kocsiuton folyton álldogáló kocsi majdnem állandó torlodást okoznak. Hogy az ilyen jelenetek nem a legudvariasabb kiabálásnak az okozói, arról kezeskedik számozott és számozatlan kocsisaink ismeretlen udvariasága. De ezen állapot nemcsak botrányos, hanem egyúttal közveszélyes, mert ezen utcában a délelőtti órákban óriási a gyalogosok forgalma is. Hogy eddig még nem történt több szerencsétlenség ez csak a véletlennek köszönhető. A szerencsétlen Sprung fia elgázolása csakis annak tulajdonítandó, hogy a kocsi közlekedés ezen utcán át nincsen korlátozva. Ha jól emlékszünk volt idő mikor ezen utcából a kocsi közlekedés ki volt zárva. Talán jó volna — több szerencsétlenség bevétele nélkül is a régi állapotnak visszahelyezéséről gondoskodni. Nem a teljes elzárást értjük mi a korlátozás alatt, hanem csak a bérkocsi és gyakran csak egy kilogramm húst vagy lisztet vásárló vidékiek kocsijának áthaladását és megállását kell eltiltani és mindjárt több lesz — a rend.

— **Párbajozó hajművész.** Ó-Becsén esett meg a következő párbaj historia. Galyetin Lyubomir fodrász és Gruity Lyubomir szabó afeletti vitatkozás közben, hogy kinek a mestersege nemesebb, hajba kaptak. Hiába bizonygatta a hajművész, hogy ő félig orvos egészség pedig fogtechnikus és ábrázat művész a szabó nem engedte az „ő szabászati művészetét” háttérbe tolni. Végre is a szabó párbajra hívta ki a borbélyt. De jaj! egész Ó-Becsén nem találtak segédek és így elhatározták, hogy segédek nélkül — párbajoznak. Mint törvényértő állampolgárok bejelentették szándékukat a főszolgabírónál, hogy az vegyen fel jegyzőkönyvet, hogy ők nem gyilkosok hanem párbajozók. A hűledező főbíró intése dacára, az időközben segédekre szert tett hősök mégis találkát adott egymásnak az Árpád ligetben. A bajvívó felek bekötött szemekkel állították fel egymással szemben. Vezényszóra eldördül a két lövés, — a kötelek lehullanak a szemökről és a becsületüket védő lovakok egymás karjaiba a dűlnek.

— **Az ember vegytana.** Az ember egy tudós összeállítás szerint tizenhárom elemből áll, melyből öt gáz alakú, nyolc pedig szilárd. A legfőbb alkotó, rész okszigén rendkívül összenyomott állapotban. Hetven kilogramm sulyu normál emberben van negyvennégy kilogram okszigén, mely rendes viszonyok között huszennyolc köbméter tért foglal el. Az ugyanilyen sulyu emberben van továbbá hét kilogram hidrogén, mely kötetlen állapotban nyolevan köbkilométer tért foglalna el. A másik három igazi nitrogén (1.72 kilogram, klor (0.8 kilogram) és fluor (0.1 kilogram). A szilárd anyagok közül van a normál emberben 22 kilogram szén, 800 gram foszfor, 100 kén, 1750 gram mész, 80 gram kálium, 70 gram nátrium, 50 gram magnézium és 45 gram vas. Az emberi testben nincsenek tehát nemes ércek s alapján véve csak oly anyagok vannak benne, a melyeket rendkívüli olcsón lehet beszerezni. Az író ennél fogva alig hiszi, hogy az ember bányászati kiaknázása kifizetné magát.

— **Anyakönyvi hírek.** Január hó 1-től 14-ig terjedő időközben Pancsova város területén, s z ü l e t e t t: Ruszován János Rakicsics Vazul leánya (utónevét nem kapott) Schuller József, Bába Péter fia (utónevét nem kapott) Trapp János, Dentjánov Bogdán, Miloszlavjev Boszilyka, Pitó Ilona, Allesch Zsófia, Löbl Regina, Hecker Fülöp, Szenessy Mária, Szoboda Estelka leánya (utónevét nem kapott) Weninger Adolf fia (utónevét nem kapott) Czrni Vukoszava és Leposzava, Dumitrov Vojeszláv, Mauer Agoston, Tomies Sándor, Konstantinov Danicza, Preller Nándor fia (utónevét nem kapott) Athanackovics Radimir, Cser Károly, Radda Vilmos, Vas

Béla; — meghalt: Mladenovics Vukoszava (vörheny), Jäger Anna, Jovanov Panteleimon, Rakicsics Vazul leánya, Schwarcz Mátyás, Dózsa Rozsa (vörheny) Jovanovics Dobrivoj, Bajusz István, Jovánov Elek, Dózsa Lenka (vörheny), Muntján Szvetisláv, Radoszlavjevics szül. Damjánova Krisztina, Novákov Agnes (vörheny), Michl Ferencz, Haiser József, Fitz András, Dózsa György (vörheny), Miskovics Lázár, Petrov Vitályos, Köller Károly (vörheny), Gecsevics Ignác (kanyaró), Wiegenfeld szül. Roth Etelka, Kuluncsics Lyubomirné, özv. Weidl Jakabné.

— **Allatbetegségek.** Torontálvármegyében, mint a „Földmívelésügyi értesítő” közli az állatbetegségek jelenlegi állása a következő: Lépfene: Révaufalu 3 udvar, összesen 1 község 3 udv. Veszettség: Nagy-Becske 2 udvar, összesen 1 község 2 udvar. Takonykór és bőrféreg: Lajosfalva 1 u. Nagy-Becske 6 u., Nagy-Kikinda 2 ud., Német Nagy-Szt-Miklós 1 u., O-Lécz 1 u., Révaufalu 1 u., Tomasevácz 1 udvar, összesen 7 község 13 udvar. Himlő: Sárafalva 1 udvar. Rübökör: Szécsényfalva 1 udvar. Sertésorbánc: Alibunár 1 udvar, Sertésvész: Czernya 1 u., Csősztelek 1 u., Gyala 11 u., Gyér 1 u., K.-Zombor 2 u., Majdan 1 ud., M.-Czernya 5 udv. M.-Pádé 1 u., Nagy-Kikinda 1 u., Révaufalu 1 u., Szerb-Szt.-Péter 3 u., Tóba 3 u., Ujpecs 7 udv., Valkány 1 udv., összesen 14 község.

— **Bővelkedünk déligyümölcsben.** A budapesti nagy déligyümölcs aukción a hatása Pancsován is érezhető. Ugyanis a napokban egy egész vasuti kocsi rakomány legszebb termésű narancs érkezett meg, melyek kisebb nagyobb mennyiségekben és igen jutányos árak mellett Páres etics Mátyás déligyümölcs kereskedésében árusítottak.

— **Egy lépéssel közelebb.** A kötelező „baleset biztosítás” kérdésének megoldása tárgyában egy újabb rendelet látott napvilágot. Az ország minden betegsegélyző pénztári ugyanis január 1-től köteles mindazon eseteket a központi statisztikai hivatalnak bejelenteni, a mikor a betegsegélyző pénztár valamely tagja, vagy annak családja ipari munkája közben szenvedett baleset következtében szorul a pénztár segítségére. Ezen adat gyűjtésnek az a célja, hogy az ipari balesetek számáról kimerítőbb és teljesebb képet nyerjenek, hogy ezen alapon a kötelező baleset biztosításnak kérdése esetleg megoldható legyen. A bejelentés, külön e célra a betegsegélyző pénztáraknak rendelkezésére bocsájtott portomentes levelező lapon történik.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.
Nyomatott Vig Simon gyorsajtóján.

CASCARADIN
RADITZ,
legjobb szer SZÉKREKEDÉS, GYOMOR- és MÁJBAL, ÉTVÁGYTALANSÁG, SÁRGASÁG, ARANYER, ELHIZÁS, VÉRTÓDULÁS és FEJFÁJÁS ellen, kitűnő VÉRTISZTÍTÓ.
Orvosi tekintélyek által kipróbálva és ajánlva.
1/2 doboz 60 kr., egész doboz 1 frt 10.
Az összeg előzetes beklídes esetén bérmentve.

MIRTUS-CREME
törv. védve
zsírmentes és ártalmatlan finomító és szepítő
KÉZ- és ARCZ-CREME.
Nappal is használható!
Elavult anyagok BŐRHIBÁT, úgyv. SZEPLŐT, MÁLFOLYOT, BŐRATKÁT, BŐRHÁMLÁST, PATTANÁST stb. — 1 tagoly ára 1 frt. — doboz
PULCHERADINPOUDRE
1 doboz 50 kr., (fehér, rózsás vagy krém)
PULCHERADINSZAPPAN
bőrfinomító, csomok illatú, nagyon tartós, 1 doboz 40 kr., 3 doboz 1 frt 10 kr.
MIRTUS-FEHÉRÍTŐ
vörös kezok, barna kezok, vörösdudtt arcz, qn ellen az egyetlen gyógyszer. 1 doboz 20 kr.
Számításhoz előmerő levelet!
Készült az székelyi:
RADITZ RÓBERT gyógyszer-táró **BUDAPEST**
VIII. József-körút 62a.
Garass- és Nap-utca 53/54.

Raktárou az ország nagyobb gyógyszeráránban.

**Előfizetési
felhívás!!**

"PILLANGÓ"

társadalmi és művészeti élcslapa
(Magyar Fillegende Blätter).

ÉLCLAP, melynek Magyarországon nincsen párja.
ÉLCLAP, mely nem a politika mezején botanizál a humor után.
ÉLCLAP, a mely nem a pikantéria pezsgő forrásából meríti anyagát.
ÉLCLAP, mely nem bánt személyeket.
ÉLCLAP, amelynek egyedüli célja az, hogy mulattasson, ecsettél és tollal összehordva a társadalom derűs jeleneit, olykor-olykor tollhegyre szurva egy-egy folszepséget is, hogy okuljon rajta az, akit illet.

A „PILLANGÓ” a család lapja. Apa, anya bátran kezébe adhatják a lapot a kicsinyeknek is. Elolvashatja a serdülő lányka éppúgy, amint elolvashatja az a kis konyeleskedő iskolás fiú is, a ki azt hiszi, hogy neki már mindent szabad olvasni. — Nincs benne semmi, a mi megméltat, számúzve van hasábjairól a kótörtelmiség.

A „PILLANGÓ” illusztrációi vetélkednek a külföld hasonló kiadványaival és minden szalon díszét képezik.

Ingyen küldjük a „PILLANGÓT” 1898. október hó 1-étől három hónapra át mindenkinek, a ki már most 1899. évre előfizet.
Ingyen küldünk mutatványszámot mindenkinek, a ki erre felker bennünket

A „PILLANGÓ”

előfizetési ára:

Egész évre 4 frt. — Fél évre 2 frt. — Negyed évre 1 frt.

Logószövegben lehet előfizetni postautalvánnyal.

A „PILLANGÓ” kiadóhivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 35, I. em.

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchen-Also-Auszria, a köszvény és csusz elleni vértisztító felhalójának vértisztító hatású köszvény és csusz ellen.

Midőn jelen sorokkal a nyilvánosság elé lépek ezt azért teszem, mert kötelességemnek tartom Wilhelm gyógyszerész urnak Neunkirchenben, köszönetemet nyilvánítani azon szolgálatért, melyet az általa feltalált vértisztító tea fájdalmas köszvény bántalmaimnál tett, és hogy mások figyelmét is felhívjam ezen kitűnő teára, kik ezen fájdalmas betegségben szenvednek. Nem vagyok képes azon kínzó fájdalmakat leírni, melyek 3 éven át gyötörték tagjaimat, ha időváltozás állt be, és melyektől semmiféle gyógyszer, sem pedig a Bécs melletti Baden kénes fűdői nem szabadíthattak meg. Almatlanul hevertem ágyamban éjjelen át, étvágyam nappal-nappal fogyott, testi erőm egészen elhagyott. A fenti teának 4 heti élvezete után a fájdalomtól nemcsak hogy egészen megszabadultam, hanem most már, miután 6 hét óta nem iszom teát, egészségi állapotom teljesen helyreállt. Meg vagyok róla győződve, hogy mindenki, ki hasonló betegség ellen ezen teában keresi gyógyulását, áldani fogja mint én, annak felhalóját, Wilhelm Ferencz urat.

Kiváló tisztelettel
Butschin-Streitfeld grófné,
alszredes neje,
Kapható minden gyógyszerésztárban.

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésésként alkalmazatik köszvényél, csuszát, tag-szaggatásnál és meghűlésekénél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerésztárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több ki-sebbsértéki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., csász. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

A legjobbnak bizonyult HÁZISZER, mely az emésztést szabályozza, rendszeres vérkeringést eredményez, a megromlott és hibás véralkatrészt eltávolítja (a mi az egészség főfeltétele), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomorbajt, és p. étvágytalanságot, savanyu felbőfögést, hányási ingert, gyomor- és hasbántalmat, gyomorgörcsöt, a gyomor túlterhelését étellel, nyálkásodást, vértolulást, hámorhoidákat női bántalmak, béibajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Dr. Rosa-féle balzsam

Minden gyuladás, seb és kelés gyógyítása biztos sikerrel jár, a női mell gyuladásánál, tejrekedés és keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérkelések, pokolvar és genyedések, továbbá körömgenyedés az ugynevezett körömméregnél a kézen és lábujjakon, keményedések, daganatoknál, mirigydaganatoknál, holttetem képződéseknél, stb. 50 óta bevált

Prágai házikenőcs

FRAGNER B. gyógyszer-től Prágában 203-III.

Ki az emésztése minden munkáját új életre serken és egészséges tiszta vért szerez, különben is biztos és messze földön híres bevált háziszser.

üveg 50 kr., kettős üveg frt. Postán 20 krral drágább.

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűsítő hatása alatt.

Dobozban 25 s 35 kr. Postán 6 krral drágább.

FIGYELMEZTETÉS! Mindenki csak az eredeti készítményt kérje, jejen arra, hogy a Dr. Rosa balzsam csomagolásán minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; a prágai házikenőcs csomagolásán pedig a jobbrol látható háromszögletű védjegy.

A ki egy utánzást talál és nekem bejelenti, díjat kap!

Elismerő levelek ezrei rendelkezésre állnak.

Raktárak Budapesten:

Török József gyógyszerésztárban, Egger A. gyógyszerésztárban, Thalmayer és Seitz, Kochmeister utócai.

Főraktár a készítőnél

B. FRAGNER

Apotheke „Zum schwarzen Adler in Prag, Ecke der Spornergasse Nr. 203.

Postaküldés azonnal.

Előfizetési felhívás

„Képes Családi Lapok”

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” oly szellemben és irányban van szerkesztve, hogy ifju és öreg külön s együttvéve élvezettel olvashatja.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” minden évben négy külön beköthető regényt ad ingyenes mellékletül előfizetőinek.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” boritéka szellemes és szórakoztató csevegések, illetve kérdések és feleletek tárháza és így az előfizetők díjtalanul közölhetik gondolataikat az „Előfizetők postájá”-ban.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” előfizetési ára a „Hölgyek Lapja” című divatlappal és a külön beköthető „Regény melléklet”-tel együtt:

Egész évre 6 frt — kr.

Félévre 3 frt — kr.

Negyedévre 1 frt 50 kr.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” annak, a ki az előfizetési összeget és azonkívül még 80 kr. csomagolási és postaszállítási díjat egyszerre beküldi, elismerésül még külön 4 legújabb regényt küld ingyen és bérmentve.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld mindazoknak, a kik ezirant — legzélszerűbben levelőlapon — hozzáfordulnak.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK”

kiadóhivatala Budapest, V., Vadász-utca 14. (Saját házában.)